

ЗАКОН

О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се јединице локалне самоуправе, критеријуми за њихово оснивање, надлежности, органи, надзор над њиховим актима и радом, заштита локалне самоуправе и друга питања од значаја за остваривање права и дужности јединица локалне самоуправе.

Члан 2.

Локална самоуправа је право грађана да управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, непосредно и преко слободно изабраних представника у јединицама локалне самоуправе, као и право и способност органа локалне самоуправе да, у границама закона, уређују послове и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво.

Члан 3.

Локална самоуправа остварује се у општини, граду и граду Београду (у даљем тексту: јединица локалне самоуправе).

Страни држављани могу имати поједина права у остваривању локалне самоуправе под условима и на начин утврђен законом.

Грађани који имају бирачко право и пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе, управљају пословима локалне самоуправе, у складу с Уставом, законом и статутом јединице локалне самоуправе.

Члан 4.

Република Србија може законом поверити јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности.

Аутономна покрајина може одлуком поверити јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности.

За вршење поверених надлежности средства обезбеђује Република Србија или аутономна покрајина, зависно од тога ко је поверио надлежности.

Члан 5.

У вршењу своје надлежности, јединица локалне самоуправе доноси прописе самостално, у складу са својим правима и дужностима утврђеним Уставом, законом, другим прописом и статутом.

Права и обавезе јединица локалне самоуправе у вршењу поверених надлежности и овлашћења Републике Србије и аутономних покрајина у надзору над вршењем поверених надлежности уређују се законом.

Члан 6.

Јединица локалне самоуправе одговорна је за квалитетно и ефикасно вршење својих и поверених надлежности.

У вршењу своје надлежности јединица локалне самоуправе може бити ограничена само у случајевима и под условима утврђеним законом, у складу с Уставом.

Члан 7.

Јединица локалне самоуправе за остваривање својих права и дужности и за задовољавање потреба локалног становништва може основати предузећа, установе и друге организације које врше јавну службу, у складу са законом и статутом.

Јединица локалне самоуправе може уговором, на начелима конкуренције и јавности, поверити правном или физичком лицу обављање послова из става 1. овог члана.

Члан 8.

Ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, јединице локалне самоуправе могу да образују месне заједнице или друге облике месне самоуправе, у складу са законом и статутом.

Члан 9.

Односи државних органа и органа територијалне аутономије са органима јединице локалне самоуправе заснивају се на правима и обавезама који су утврђени Уставом и законом.

Члан 10.

Локална самоуправа ужива правну заштиту у складу с Уставом и законом.

Члан 11.

Највиши правни акт јединице локалне самоуправе је статут.

Статутом се уређују нарочито: права и дужности јединице локалне самоуправе и начин њиховог остваривања, број одборника скупштине јединице локалне самоуправе, организација и рад органа и служби, начин управљања грађана пословима из надлежности јединице локалне самоуправе, оснивање и рад месне заједнице и других облика месне самоуправе, услови за покретање грађанске иницијативе и друга питања од значаја за јединицу локалне самоуправе.

Члан 12.

Јединица локалне самоуправе има својство правног лица.

Члан 13.

Јединице локалне самоуправе сарађују и удружују се ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја, као и других потреба од заједничког интереса и ради њиховог остваривања могу удруживати средства и образовати заједничке органе, предузећа, установе и друге организације и службе, у складу са законом и статутом.

Јединице локалне самоуправе могу сарађивати са јединицама локалне самоуправе других држава, у оквиру спољне политике Републике Србије, уз

поштовање територијалног јединства и правног поретка Републике Србије, у складу с Уставом и законом.

Одлуку о успостављању сарадње, односно закључењу споразума о сарадњи са јединицом локалне самоуправе друге државе, доноси скупштина јединице локалне самоуправе, уз сагласност Владе.

Јединице локалне самоуправе могу оснивати своја удружења, у складу с Уставом и законом.

Органи јединица локалне самоуправе могу сарађивати са невладиним организацијама, хуманитарним организацијама и другим организацијама, у интересу јединице локалне самоуправе и становника са свог подручја.

Члан 14.

Јединица локалне самоуправе може имати своје симболе и празник, у складу са законом и статутом.

Члан 15.

Финансирање локалне самоуправе, као и услови и поступак под којима се јединице локалне самоуправе могу задуживати, уређују се законом.

Јединица локалне самоуправе има своју имовину.

Имовином јединице локалне самоуправе самостално управљају органи јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

II. ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Оснивање и територија јединице локалне самоуправе

Члан 16.

Територија и седиште јединице локалне самоуправе одређује се законом.

Оснивању, укидању и промени територије јединице локалне самоуправе претходи саветодавни референдум на територији те јединице локалне самоуправе.

Члан 17.

Територију јединице локалне самоуправе чини подручје једног или више насељених места, односно катастарских општина које улазе у њен састав.

Територија за коју се оснива јединица локалне самоуправе представља природну и географску целину, економски повезан простор, који поседује развијену и изграђену комуникацију међу насељеним местима, са седиштем као гравитационим центром.

2. Правни статус јединице локалне самоуправе

2.1. Општина

Члан 18.

Општина је основна територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа, која је способна да преко својих органа самостално врши сва права и дужности из своје надлежности и која има најмање 10.000 становника.

Општине које су образоване до престанка важења Закона о територијалној организацији Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 47/91, 79/92, 82/92 - испр., 47/94 и 49/99 - др. закон), могу имати мање од 10.000 становника.

Изузетно, када постоје посебни економски, географски или историјски разлози, може се основати нова општина која има мање од 10.000 становника.

Члан 19.

Општина статутом и другим општим актом ближе уређује начин, услове и облике вршења права и дужности из своје надлежности.

2.1.1. Надлежност општине

Члан 20.

Општина, преко својих органа, у складу с Уставом и законом:

- 1) доноси програме развоја;
- 2) доноси урбанистичке планове;
- 3) доноси буџет и завршни рачун;
- 4) утврђује стопе изворних прихода општине, врши наплату и контролу наплате изворних прихода као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада;
- 5) уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности (пречишћавање и дистрибуција воде, пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода, производња и снабдевање паром и топлим водом, линијски градски и приградски превоз путника у друмском саобраћају, одржавање чистоће у градовима и насељима, одржавање депонија, уређивање, одржавање и коришћење пијаца, паркова, зелених, рекреационих и других јавних површина, јавних паркиралишта, јавна расвета, уређивање и одржавање гробаља и сахрањивање и др.), као и организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање;
- 6) стара се о одржавању стамбених зграда и безбедности њиховог коришћења и утврђује висину накнаде за одржавање стамбених зграда;
- 7) спроводи поступак исељења бесправно усељених лица у станове и заједничке просторије у стамбеним зградама;
- 8) доноси програме уређења грађевинског земљишта, уређује и обезбеђује вршење послова уређења и коришћења грађевинског земљишта и утврђује висину накнаде за уређивање и коришћење грађевинског земљишта;
- 9) доноси програме и спроводи пројекте локалног економског развоја и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у јединици локалне самоуправе;
- 10) уређује и обезбеђује коришћење пословног простора којим управља, утврђује висину накнаде за коришћење пословног простора и врши надзор над коришћењем пословног простора;
- 11) стара се о заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и својим интересима и специфичностима и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине;

12) уређује и обезбеђује обављање послова који се односе на изградњу, рехабилитацију и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање локалним и некатегорисаним путевима, као и улицама у насељу;

13) уређује и обезбеђује посебне услове и организацију аутотакси превоза путника;

14) уређује и обезбеђује организацију превоза у линијској пловидби који се врши на територији општине, као и одређује делове обале и воденог простора на којима се могу градити хидрограђевински објекти и постављати пловни објекти;

15) оснива робне резерве и утврђује њихов обим и структуру, уз сагласност надлежног министарства, ради задовољавања потреба локалног становништва;

16) оснива установе и организације у области основног и предшколског образовања, културе, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, дечје заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање;

17) уређује и обезбеђује стипендирање ученика и студената;

18) оснива установе у области социјалне заштите и прати и обезбеђује њихово функционисање, даје дозволе за почетак рада установа социјалне заштите које оснивају друга правна и физичка лица, утврђује испуњеност услова за пружање услуга социјалне заштите, утврђује нормативе и стандарде за обављање делатности установа чији је оснивач, доноси прописе о правима у социјалној заштити и обавља послове државног старатеља;

19) организује вршење послова у вези са заштитом културних добара од значаја за општину, подстиче развој културног и уметничког стваралаштва, обезбеђује средства за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области културе од значаја за општину и ствара услове за рад музеја и библиотека и других установа културе чији је оснивач;

20) организује заштиту од елементарних и других већих непогода и заштиту од пожара и ствара услове за њихово отклањање, односно ублажавање њихових последица;

21) доноси основе заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта и стара се о њиховом спровођењу, одређује ерозивна подручја, стара се о коришћењу пашњака и одлучује о привођењу пашњака другој култури;

22) уређује и утврђује начин коришћења и управљања изворима, јавним бунарима и чесмама, утврђује водопривредне услове, издаје водопривредне сагласности и водопривредне дозволе за објекте локалног значаја;

23) стара се и обезбеђује услове за очување, коришћење и унапређење подручја са природним лековитим својствима;

24) подстиче и стара се о развоју туризма на својој територији и утврђује висину боравишне таксе;

25) стара се о развоју и унапређењу угоститељства, занатства и трговине, уређује радно време, места на којима се могу обављати одређене делатности и друге услове за њихов рад;

26) управља имовином општине и користи средства у државној својини и стара се о њиховом очувању и увећању;

27) уређује и организује вршење послова у вези са држањем и заштитом домаћих и егзотичних животиња;

28) организује вршење послова правне заштите својих права и интереса;

29) образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад;

30) помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама инвалида и другим социјално-хуманитарним организацијама на својој територији;

31) подстиче и помаже развој задругарства;

32) организује службу правне помоћи грађанима;

33) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских права и индивидуалних и колективних права припадника националних мањина и етничких група;

34) утврђује језике и писма националних мањина који су у службеној употреби на територији општине;

35) стара се о јавном информисању од локалног значаја и обезбеђује услове за јавно информисање на српском језику и језику националних мањина који се користе на територији општине, оснива телевизијске и радио-станице ради извештавања на језику националних мањина који је у општини у службеној употреби, као и ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, када такво извештавање представља достигнути ниво мањинских права;

36) прописује прекршаје за повреде општинских прописа;

37) образује инспекцијске службе и врши инспекцијски надзор над извршењем прописа и других општих аката из надлежности општине;

38) у складу са законом образује комуналну полицију;

39) уређује организацију и рад мировних већа;

40) уређује и обезбеђује употребу имена, грба и другог обележја општине;

41) обавља и друге послове од непосредног интереса за грађане, у складу с Уставом, законом и статутом.

2.1.2. Поверавање јавних овлашћења

Члан 21.

Поједини послови државне управе законом се могу поверити свим или појединим општинама, у интересу ефикаснијег и рационалнијег остваривања права и обавеза грађана и задовољавања њихових потреба од непосредног интереса за живот и рад.

Средства за обављање поверених послова обезбеђују се у буџету Републике Србије у складу са врстом и обимом послова.

Члан 22.

Општина обавља као поверене послове поједине послове инспекцијског надзора из области, просвете, здравства, заштите животне средине, рударства,

промета робе и услуга, пољопривреде, водопривреде и шумарства и друге инспекцијске послове у складу са законом.

2.2. Град

Члан 23.

Град је јединица локалне самоуправе утврђена законом, која представља економски, административни, географски и културни центар ширег подручја и има више од 100.000 становника.

Изузетно, када постоје посебни економски, географски или историјски разлози, може се утврдити да је град и територијална јединица која има мање од 100.000 становника.

Територија за коју се образује град, представља природну географску целину, економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију међу насељеним местима са седиштем града као гравитационим центром.

Одредбе овог закона које се односе на општину примењују се и на град, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 24.

Град врши надлежности општине, као и друге надлежности и послове државне управе, који су му законом поверени.

Град, у складу са законом, образује комуналну полицију, обезбеђује и организује вршење послова комуналне полиције.

Члан 25.

Статутом града може се предвидети да се на територији града образују две или више градских општина. Статутом града се уређују послови из надлежности града које врше градске општине.

2.3. Град Београд

Члан 26.

Положај града Београда уређује се посебним законом.

3. Органи јединица локалне самоуправе

3.1. Општина

Члан 27.

Органи општине су: скупштина општине, председник општине, општинско веће и општинска управа.

3.1.1. Скупштина општине

Члан 28.

Скупштина општине је највиши орган општине који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и статутом.

Скупштину општине чине одборници, које бирају грађани на непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са законом и статутом општине.

Скупштина општине се сматра конституисаном избором председника скупштине и постављењем секретара скупштине.

Члан 29.

Број одборника у скупштини општине утврђује се статутом општине, с тим што не може бити мањи од 19, ни већи од 75.

Члан 30.

Одборник не може бити запослени у општинској управи и лице које именује, односно поставља скупштина општине.

Ако запослени у општинској управи буде изабран за одборника, права и обавезе по основу рада мирују му док траје његов одборнички мандат.

Даном потврђивања одборничког мандата лицима које је именovala, односно поставила скупштина јединице локалне самоуправе, престаје функција на коју су именовани, односно постављени.

Прописи којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, не искључују примену одредаба овог закона о пословима који су одређени као неспојиви са функцијом одборника скупштине општине.

Члан 31.

Одборници се бирају на четири године.

Одборник има право на заштиту мандата, укључујући и судску заштиту, која се остварује сходном применом закона којим се уређује заштита изборног права у изборном поступку.

Члан 32.

Скупштина општине, у складу са законом:

- 1) доноси статут општине и пословник скупштине;
- 2) доноси буџет и завршни рачун општине;
- 3) утврђује стопе изворних прихода општине, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада;
- 4) доноси програм развоја општине и појединих делатности;
- 5) доноси урбанистички план општине и уређује коришћење грађевинског земљишта;
- 6) доноси прописе и друге опште акте;
- 7) расписује општински референдум и референдум на делу територије општине, изјашњава се о предлозима садржаним у грађанској иницијативи и утврђује предлог одлуке о самодоприносу;
- 8) оснива службе, јавна предузећа, установе и организације, утврђене статутом општине и врши надзор над њиховим радом;
- 9) именује и разрешава управни и надзорни одбор, именује и разрешава директоре јавних предузећа, установа, организација и служби, чији је оснивач и даје сагласност на њихове статуте, у складу са законом;
- 10) бира и разрешава председника скупштине и заменика председника скупштине;
- 11) поставља и разрешава секретара скупштине;

12) бира и разрешава председника општине и, на предлог председника општине, бира заменика председника општине и чланове општинског већа;

13) утврђује општинске таксе и друге локалне приходе који општини припадају по закону;

14) утврђује накнаду за уређивање и коришћење грађевинског земљишта;

15) доноси акт о јавном задуживању општине, у складу са законом којим се уређује јавни дуг;

16) прописује радно време угоститељских, трговинских и занатских објеката;

17) даје мишљење о републичком, покрајинском и регионалном просторном плану;

18) даје мишљење о законима којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу;

19) даје сагласност на употребу имена, грба и другог обележја општине;

20) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Члан 33.

Скупштина општине одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја одборника.

Одлуке се доносе већином гласова присутних одборника, уколико законом или статутом није друкчије одређено.

О доношењу статута, буџета и урбанистичких планова одлучује се већином гласова од укупног броја одборника.

Члан 34.

Седницу скупштине општине сазива председник скупштине, по потреби, а најмање једном у три месеца.

Председник скупштине је дужан да седницу закаже на захтев председника општине, општинског већа или једне трећине одборника, у року од седам дана од дана подношења захтева, тако да дан одржавања седнице буде најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Ако председник скупштине не закаже седницу у року из става 2. овог члана, седницу може заказати подносилац захтева, а председава одборник кога одреди подносилац захтева.

Председник скупштине може одложити седницу коју је сазвао само у случају када не постоји кворум потребан за рад, а у другим случајевима о одлагању седнице одлучује скупштина.

Члан 35.

Седнице скупштине општине су јавне.

Скупштина општине може одлучити да седница скупштине не буде јавна из разлога безбедности и других разлога утврђених законом.

Члан 36.

Скупштина општине оснива стална или повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности.

Радна тела дају мишљење на предлоге прописа и одлука које доноси скупштина општине и обављају друге послове утврђене статутом општине.

Број радних тела, избор, права и дужности председника и чланова радних тела утврђују се статутом општине.

Члан 37.

Одборник не може бити позван на кривичну одговорност, притворен или кажњен због изнетог мишљења или давања гласа на седници скупштине и радних тела.

Члан 38.

Скупштина општине има председника скупштине.

Председник скупштине организује рад скупштине општине, сазива и председава њеним седницама и обавља друге послове утврђене законом и статутом општине.

Председник скупштине, на предлог најмање 1/3 одборника, бира се из реда одборника, на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника скупштине општине.

Председник скупштине може бити разрешен и пре истека времена за које је изабран, на исти начин на који је биран.

Председник скупштине може бити на сталном раду у општини.

Члан 39.

Председник скупштине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Заменик председника скупштине бира се и разрешава на исти начин као и председник скупштине.

Члан 40.

Скупштина општине има секретара који се стара о обављању стручних послова у вези са сазивањем и одржавањем седница скупштине и њених радних тела и руководи административним пословима везаним за њихов рад.

Секретар скупштине се поставља, на предлог председника скупштине, на четири године и може бити поново постављен.

За секретара скупштине општине може бити постављено лице са завршеним правним факултетом, положеним стручним испитом за рад у органима управе и радним искуством од најмање три године.

Скупштина општине може, на предлог председника скупштине, разрешити секретара и пре истека мандата.

Секретар може имати заменика који га замењује у случају његове одсутности.

Заменик секретара скупштине општине поставља се и разрешава на исти начин и под истим условима као и секретар.

Члан 41.

Начин припреме, вођење и рад седнице скупштине општине и друга питања везана за рад скупштине уређују се њеним пословником.

3.1.2. Извршни органи општине

Члан 42.

Извршни органи општине су председник општине и општинско веће.

Члан 43.

Председника општине бира скупштина општине, из реда одборника, на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника скупштине општине.

Председник општине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Председник скупштине општине предлаже кандидата за председника општине.

Кандидат за председника општине предлаже кандидата за заменика председника општине из реда одборника, кога бира скупштина општине на исти начин као председника општине.

Председнику општине и заменику председника општине избором на ове функције престаје мандат одборника у скупштини општине.

Председник општине и заменик председника општине су на сталном раду у општини.

Члан 44.

Председник општине:

- 1) представља и заступа општину;
- 2) предлаже начин решавања питања о којима одлучује скупштина;
- 3) предлаже чланове општинског већа и заменика председника општине
- 4) утврђује и предлаже буџет скупштини
- 5) наредбодавац је за извршење буџета;
- 6) усмерава и усклађује рад општинске управе;
- 7) доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком скупштине;
- 8) врши и друге послове утврђене статутом и другим актима општине.

Члан 45.

Општинско веће чине председник општине, заменик председника општине, као и чланови општинског већа чији је број утврђен статутом општине и које бира скупштина општине, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Кандидате за чланове општинског већа предлаже кандидат за председник општине.

Када одлучује о избору председника општине, скупштина општине истовремено одлучује о избору заменика председника општине и чланова општинског већа.

Председник општине је председник општинског већа.

Заменик председника општине је члан општинског већа по функцији.

Број чланова општинског већа, које скупштина општине бира на предлог председника општине, не може бити већи од 11.

Чланови општинског већа које бира скупштина општине не могу истовремено бити и одборници, а могу бити задужени за једно или више одређених подручја из надлежности општине.

Одборнику који буде изабран за члана општинског већа престаје одборнички мандат.

Чланови општинског већа могу бити на сталном раду у општини.

Члан 46.

Општинско веће:

- 1) предлаже статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси скупштина;
- 2) непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката скупштине општине;
- 3) доноси одлуку о привременом финансирању у случају да скупштина општине не донесе буџет пре почетка фискалне године;
- 4) врши надзор над радом општинске управе, поништава или укида акте општинске управе који нису у сагласности са законом, статутом и другим општим актом или одлуком које доноси скупштина општине;
- 5) решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација у управним стварима из надлежности општине;
- 6) стара се о извршавању поверених надлежности из оквира права и дужности Републике, односно аутономне покрајине;
- 7) поставља и разрешава начелника општинске управе, односно начелнике управа за поједине области.

Члан 47.

Председник општине представља општинско веће, сазива и води његове седнице.

Председник општине је одговоран за законитост рада општинског већа.

Председник општине је дужан да обустави од примене одлуку општинског већа за коју сматра да није сагласна закону.

Општинско веће може да одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја његових чланова.

Општинско веће одлучује већином гласова присутних чланова, ако законом или статутом општине за поједина питања није предвиђена друга већина.

Организација, начин рада и одлучивања општинског већа, детаљније се уређује његовим пословником, у складу са овим законом и статутом.

Члан 48.

Председник општине и општинско веће редовно извештавају скупштину општине, по сопственој иницијативи или на њен захтев, о извршавању одлука и других аката скупштине општине.

Члан 49.

Председник општине може бити разрешен пре истека времена на које је биран на образложен предлог најмање трећине одборника, на исти начин на који је изабран.

О предлогу за разрешење председника општине мора се расправљати и одлучивати у року од 15 дана од дана достављања предлога председнику скупштине.

Ако скупштина не разреши председника општине, одборници који су поднели предлог за разрешење не могу поново предложити разрешење председника општине, пре истека рока од шест месеци од одбијања претходног предлога.

Члан 50.

Разрешењем председника општине престаје мандат заменика председника општине и општинског већа.

Заменик председника општине, односно члан општинског већа, могу бити разрешени пре истека времена на које су бирани, на предлог председника општине или најмање једне трећине одборника, на исти начин на који су изабрани.

Истовремено са предлогом за разрешење заменика председника општине или члана општинског већа, председник општине је дужан да скупштини општине поднесе предлог за избор новог заменика председника општине или члана општинског већа, која истовремено доноси одлуку о разрешењу и о избору.

Председник општине, заменик председника општине или члан општинског већа који су разрешени или су поднели оставку, остају на дужности и врше текуће послове, до избора новог председника општине, заменика председника општине или члана општинског већа.

Члан 51.

Престанком мандата скупштине престаје мандат извршних органа општине, с тим да они врше текуће послове из своје надлежности до ступања на дужност новог председника општине и општинског већа, односно председника и чланова привременог органа ако је скупштини мандат престао због распуштања скупштине.

3.1.3. Општинска управа

Члан 52.

Општинска управа:

- 1) припрема нацрте прописа и других аката које доноси скупштина општине, председник општине и општинско веће;
- 2) извршава одлуке и друге акте скупштине општине, председника општине и општинског већа;

3) решава у управном поступку у првом степену о правима и дужностима грађана, предузећа, установа и других организација у управним стварима из надлежности општине;

4) обавља послове управног надзора над извршавањем прописа и других општих аката скупштине општине;

5) извршава законе и друге прописе чије је извршавање поверено општини;

6) обавља стручне и друге послове које утврди скупштина општине, председник општине и општинско веће.

Члан 53.

Општинска управа образује се као јединствени орган, а могу се образовати и општинске управе за поједине области у општинама са преко 50.000 становника.

Члан 54.

Општинском управом, као јединственим органом, руководи начелник.

За начелника општинске управе може бити постављено лице које има завршен правни факултет, положен испит за рад у органима државне управе и најмање пет година радног искуства у струци.

У општинској управи образованој као јединствени орган, за вршење сродних послова, могу се образовати унутрашње организационе јединице.

Члан 55.

Кад се општинска управа организује у више управа, радом управе руководи начелник.

За начелника управе може бити постављено лице које има одговарајући факултет, у односу на делокруг управе, положен испит за рад у органима државне управе и најмање пет година радног искуства у струци.

У оквиру управе, за вршење сродних послова, могу се образовати унутрашње организационе јединице.

Члан 56.

Начелника општинске управе, односно управе за поједине области поставља општинско веће, на основу јавног огласа, на пет година.

Начелник општинске управе може имати заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Заменик начелника општинске управе се поставља на исти начин и под истим условима као начелник.

Руководиоце организационих јединица у управи распоређује начелник.

Члан 57.

Начелник за свој рад и рад управе одговара скупштини општине и општинском већу у складу са статутом општине и актом о организацији општинске управе.

Члан 58.

Статутом општине може се предвидети да се у општинској управи постављају помоћници председника општине за поједине области (економски развој, урбанизам, примарна здравствена заштита, заштита животне средине, пољопривреда и др.).

Помоћници председника општине покрећу иницијативе, предлажу пројекте и сачињавају мишљења у вези са питањима која су од значаја за развој у областима за које су постављени и врше друге послове утврђене актом о организацији општинске управе.

Помоћнике председника општине поставља и разрешава председник општине.

У општинској управи може бити постављено највише три помоћника председника општине.

Члан 59.

Акт о организацији општинске управе доноси скупштина општине на предлог општинског већа.

Акт о унутрашњем уређењу и систематизацији општинске управе доноси начелник уз сагласност општинског већа.

Члан 60.

Општинска управа у обављању управног надзора може:

- 1) наложити решењем извршење мера и радњи у одређеном року;
- 2) изрећи мандатну казну;
- 3) поднети пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ и поднети захтев за покретање прекршајног поступка;
- 4) издати привремено наређење, односно забрану;
- 5) обавестити други орган, ако постоје разлози, за предузимање мера за који је тај орган надлежан;
- 6) предузети и друге мере за које је овлашћена законом, прописом или општим актом.

Овлашћења и организација за обављање послова из става 1. овог члана, ближе се уређују одлуком скупштине општине.

Члан 61.

У поступку пред општинском управом, у коме се решава о правима, обавезама и интересима грађана и правних лица, примењују се прописи о управном поступку.

Члан 62.

Општинско веће решава сукоб надлежности између општинске управе и других предузећа, организација и установа кад на основу одлуке скупштине општине одлучују о појединим правима грађана, правних лица или других странака, као и између општинских управа за поједине области.

Начелник општинске управе, односно начелник управе за поједине области решава сукоб надлежности између унутрашњих организационих јединица.

Члан 63.

Послове општинске управе који се односе на остваривање права, обавеза и интереса грађана и правних лица могу обављати лица која имају прописану школску спрему, положен стручни испит за рад у органима државне управе и одговарајуће радно искуство, у складу са законом и другим прописом.

Члан 64.

О изузећу начелника општинске управе, односно начелника управе за поједине области решава општинско веће.

О изузећу службеног лица у општинској управи решава начелник.

3.2. Град

Члан 65.

Органи града су: скупштина града, градоначелник, градско веће и градска управа.

Члан 66.

Органи града обављају послове предвиђене овим законом за органе општине, као и друге послове утврђене законом и статутом града.

Скупштину града сачињавају одборници чији се број утврђује статутом града, с тим што њихов број не може бити већи од 90.

Одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују се на градску скупштину уколико другачије није предвиђено.

Одредбе овог закона које се односе на општинско веће примењују се на градско веће уколико другачије није предвиђено.

Градска управа се образује као јединствени орган или као више управа за поједине области.

Одредбе овог закона о општинској управи примењују се на градску управу.

У градској управи може бити постављено највише пет помоћника градоначелника.

Члан 67.

Скупштина града, у складу са законом:

- 1) доноси Статут града и Пословник Скупштине;
- 2) доноси буџет и завршни рачун града;
- 3) доноси програм развоја града и појединих делатности;
- 4) доноси урбанистичке планове и уређује коришћење грађевинског земљишта;
- 5) уређује начин одлагања комуналног отпада и услове обављања и развоја комуналних делатности;
- 6) доноси прописе и друге опште акте;
- 7) оснива органе, службе, јавна предузећа, установе и организације утврђене Статутом града и врши надзор над њиховим радом;

8) именује и разрешава управни и надзорни одбор, именује и разрешава директоре јавних предузећа, установа и служби, чији је оснивач и даје сагласност на њихове статуте, у складу са законом;

9) бира и разрешава председника Скупштине и заменика председника Скупштине;

10) поставља и разрешава секретара Скупштине;

11) бира и разрешава, на предлог градоначелника, заменика градоначелника ;

12) утврђује градске таксе и друге локалне приходе који граду по закону припадају;

13) доноси акт о јавном задуживању града, у складу са законом којим се уређује јавни дуг;

14) прописује радно време угоститељских, трговинских и занатских објеката;

15) даје мишљење о републичком и регионалном просторном плану;

16) даје мишљење о законима којима се уређују питања од интереса за град;

17) даје сагласност на употребу имена и симбола града;

18) обавља и друге послове утврђене законом и Статутом.

Члан 68.

Градоначелника бирају грађани на непосредним изборима, општим правом гласа и тајним гласањем у складу са законом о локалним изборима, на време од пет година,.

Градоначелник има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Градоначелник и заменик градоначелника су на сталном раду у Граду.

Члан 69.

Градоначелник:

1) представља и заступа Град;

2) непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине града;

3) поставља чланове Градског већа, осим заменика градоначелника;

4) предлаже буџет Скупштини

5) предлаже одлуке и друге акте скупштини , као и начин решавања питања о којима одлучује Скупштина града;

7) наредбодавац је за извршење буџета;

8) стара се о извршењу поверених послова из оквира права и дужности Републике или аутономне покрајине

9) усмерава и усклађује рад Градске управе;

10) поставља и разрешава начелника градске управе, односно начелника управе за поједине послове;

11) доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, Статутом или одлуком Скупштине;

12) врши и друге послове утврђене Статутом и другим актима Града.

Члан 70.

Заменика градоначелника бира Скупштина града на предлог градоначелника, на период од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника.

Заменик градоначелника је члан Градског већа по функцији и у њему представља ставове Скупштине града.

Члан 71.

Градско веће чине градоначелник, заменик градоначелника, као и чланови Градског већа које поставља градоначелник.

Чланови Градског већа постављају се на период од четири године.

Градоначелник је председник Градског већа.

Градоначелник поставља 13 чланова Градског већа.

Чланови Градског већа не могу истовремено бити и одборници, а могу бити задужени за једно или више одређених подручја из надлежности Града.

Одборнику који буде изабран за члана Градског већа престаје одборнички мандат.

Чланови Градског већа могу бити на сталном раду у Граду.

Члан 72.

Градско веће:

1) утврђује односно предлаже Статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси Скупштина;

2) доноси одлуку о привременом финансирању у случају да Скупштина града не донесе буџет пре почетка фискалне године;

3) врши надзор над радом Градске управе, поништава или укида акте Градске управе који нису у сагласности са законом, Статутом или другим општим актом или одлуком које доноси Скупштина града;

4) решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација из надлежности града;

Члан 73.

Градоначелник представља Градско веће, сазива и води његове седнице.

Градоначелник је одговоран за законитост рада Градског већа.

Градоначелник је дужан да обустави од примене акт Градског већа за који сматра да није сагласан закону.

Градско веће може да одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја његових чланова.

Градско веће одлучује већином гласова присутних чланова, ако законом или Статутом града није предвиђена друга већина.

Организација, начин рада и одлучивања Градског већа, детаљније се уређује његовим пословником, у складу са овим законом и Статутом града.

Члан 74.

Градоначелник и Градско веће редовно извештавају Скупштину града, по сопственој иницијативи или на њен захтев, о извршавању одлука и других аката Скупштине града, а најмање два пута годишње.

Члан 75.

Градоначелнику може престати мандат пре истека времена на које је биран у складу са одредбама Закона о локалним изборима.

Члан 76.

Престанком мандата градоначелнику заменик градоначелника постаје вршилац дужности градоначелника до избора новог градоначелника.

Престанком мандата градоначелнику, чланови Градског већа остају на дужности и врше текуће послове до избора новог градоначелника и чланова градског већа.

Заменик градоначелника може бити разрешен пре истека времена на које је биран, на предлог градоначелника или најмање једне трећине одборника, на исти начин на који је изабран.

Истовремено са предлогом за разрешење заменика градоначелника градоначелник је дужан да Скупштини града поднесе предлог за избор новог заменика градоначелника, која истовремено доноси одлуку о разрешењу и избору.

Градоначелник или заменик градоначелника који су разрешени или су поднели оставку, остају на дужности и врше текуће послове, до избора новог градоначелника или заменика градоначелника.

Члан 77.

Престанком мандата Скупштине града престаје мандат заменику градоначелника, с тим да он врше текуће послове из своје надлежности до ступања на дужност новог заменика градоначелника.

III. НЕПОСРЕДНО УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОСТВАРИВАЊУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 78.

Облици непосредног учешћа грађана у остваривању локалне самоуправе су: грађанска иницијатива, збор грађана и референдум.

Облици непосредне самоуправе из става 1. овог члана уређују се законом и статутом.

Члан 79.

Грађани путем грађанске иницијативе предлажу скупштини јединице локалне самоуправе доношење акта којим ће се уредити одређено питање из надлежности јединице локалне самоуправе, промену статута или других аката и расписивање референдума у складу са законом и статутом.

О предлогу из става 1. овог члана, скупштина је дужна да одржи расправу и да достави образложен одговор грађанима у року од 60 дана од добијања предлога.

Статутом јединице локалне самоуправе утврђује се број потписа грађана потребан за пуноважно покретање грађанске иницијативе, који не може да буде мањи од 5% бирача.

Члан 80.

Збор грађана се сазива за део територије јединице локалне самоуправе утврђен статутом.

Збор грађана расправља и даје предлоге о питањима из надлежности органа јединице локалне самоуправе.

Збор грађана већином гласова присутних усваја захтеве и предлоге и упућује их скупштини или појединим органима и службама јединице локалне самоуправе.

Органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да у року од 60 дана од одржавања збора грађана, размотре захтеве и предлоге грађана и о њима заузму став, односно донесу одговарајућу одлуку или меру и о томе обавесте грађане.

Начин сазивања збора грађана, његов рад, као и начин утврђивања ставова збора уређује се статутом и одлуком скупштине општине.

Члан 81.

Скупштина јединице локалне самоуправе може на сопствену иницијативу да распише референдум о питањима из своје надлежности.

Референдум о питању из своје надлежности скупштина јединице локалне самоуправе дужна је да распише на предлог који поднесе најмање 10% бирача од укупног бирачког тела у јединици локалне самоуправе, на начин утврђен законом и статутом.

Одлука путем референдума донета је ако се за њу изјаснила већина грађана која је гласала, под условом да је гласало више од половине укупног броја грађана.

Одлука донета на референдуму је обавезна, а скупштина јединице локалне самоуправе је не може ставити ван снаге, нити изменама и допунама мењати њену суштину у наредном периоду од годину дана од дана доношења одлуке.

Члан 82.

Органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да обавештавају јавност о свом раду преко средстава јавног информисања и на други прикладан начин.

Органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да грађанима у остваривању њихових права и обавеза дају потребне податке, објашњења и обавештења.

Органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да свима омогуће подношење притужби на свој рад и на неправилан однос запослених.

На поднете притужбе органи и службе јединице локалне самоуправе дужни су да одговоре у року од 30 дана, ако подносилац притужбе захтева одговор.

IV. МЕСНА САМОУПРАВА

Члан 83.

Ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима се оснивају месне заједнице и други облици месне самоуправе.

Месне заједнице и други облици месне самоуправе могу се образовати и у градским насељима (кварт, четврт, рејон и сл).

Месна заједница може се оснивати и за два или више села.

Члан 84.

Скупштина општине, односно скупштина града, одлучује уз претходно прибављено мишљење грађана, о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе.

Ова одлука доноси се већином гласова од укупног броја одборника.

Члан 85.

Акtima месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом општине, односно града и актом о оснивању, утврђују се послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе.

Члан 86.

Средства за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе обезбеђују се из:

- 1) средстава утврђених одлуком о буџету општине, односно града, укључујући и самодопринос;
- 2) донација;
- 3) прихода које месна заједница, односно други облик месне самоуправе оствари својом активношћу.

Месна заједница, односно други облик месне самоуправе доноси финансијски план на који сагласност даје надлежни орган општине, односно града.

Члан 87.

Месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању.

Члан 88.

Одлуком скупштине општине, односно скупштине града може се свим или појединим месним заједницама и другим облицима месне самоуправе поверити вршење одређених послова из надлежности општине односно града, уз обезбеђивање за то потребних средстава.

За обављање одређених послова из надлежности општинске управе, односно градских управа, посебно у вези са остваривањем права грађана, може се организовати рад општинске управе у месним заједницама.

Послове из става 2. овог члана, начин и место њиховог вршења одређује председник општине на предлог начелника општинске управе, односно начелника градских управа.

V. ОДНОСИ ОРГАНА РЕПУБЛИКЕ, ТЕРИТОРИЈАЛНЕ АУТОНОМИЈЕ И ОРГАНА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 89.

Органи Републике, територијалне аутономије и органи јединица локалне самоуправе, ради остваривања својих права и дужности, међусобно сарађују у складу с Уставом, законом и другим прописом.

Органи Републике и територијалне аутономије врше надзор над законитошћу рада и аката органа јединице локалне самоуправе, у складу с Уставом и законом.

Надлежан орган јединице локалне самоуправе је дужан да органу Републике, односно аутономне покрајине, који врши надзор над законитошћу рада и аката јединице локалне самоуправе, благовремено достави тражене податке, списе и исправе.

За достављање тражених података, списка и исправа одговоран је председник општине, односно секретар скупштине општине ако се надзор врши над радом и актима скупштине општине.

Члан 90.

Органи и службе јединице локалне самоуправе у вршењу својих надлежности:

1) дају органима Републике и територијалне аутономије иницијативе за уређивање односа од значаја за локалну самоуправу и за предузимање мера од значаја за решавање питања из оквира права и дужности јединице локалне самоуправе;

2) подносе представке и дају предлоге у погледу поступања органа Републике и територијалне аутономије;

3) траже мишљење од надлежног органа Републике и територијалне аутономије у вези са применом закона и других прописа који су од непосредног утицаја на развој и остваривање локалне самоуправе и за рад органа јединице локалне самоуправе;

4) учествују, самостално или преко својих асоцијација у припреми закона и других прописа чија је садржина од посебног значаја за остваривање и развој локалне самоуправе.

Члан 91.

Органи Републике и територијалне аутономије, у вршењу својих надлежности:

1) обавештавају органе и службе јединице локалне самоуправе, по сопственој иницијативи или на њихов захтев, о мерама које предузимају или намеравају да предузму у извршавању закона и других прописа, о заштити уставности и законитости, појавама које их нарушавају и о мерама за њихово

отклањање, о остваривању права грађана на локалну самоуправу, као и о другим питањима од непосредног интереса за остваривање система локалне самоуправе и за рад органа јединице локалне самоуправе;

2) пружају стручну помоћ органима и службама јединице локалне самоуправе у вези са обављањем њихових послова, а нарочито у увођењу информационог система и информатизацији послова које врше органи и службе јединице локалне самоуправе;

3) траже извештаје, податке и обавештења о обављању послова из оквира права и дужности јединице локалне самоуправе, као и о другим питањима која су од интереса за остваривање улоге и за рад органа Републике и територијалне аутономије у области локалне самоуправе;

4) врше и друге послове у складу са законом и другим прописима.

Члан 92.

Влада је дужна да обустави од извршења општи акт јединице локалне самоуправе за који сматра да није сагласан Уставу или закону, решењем које ступа на снагу кад се објави у "Службеном гласнику Републике Србије".

Решење о обустави од извршења престаје да важи ако Влада у року од пет дана од објављивања решења не покрене поступак за оцену уставности и законитости општег акта.

Члан 93.

Надлежно министарство покренуће поступак за оцену уставности и законитости статута, прописа или другог општег акта јединице локалне самоуправе пред Уставним судом, ако сматра да тај акт није у сагласности с Уставом, законом или другим републичким прописом.

Надлежни орган територијалне аутономије покренуће поступак из става 1. овог члана, ако сматра да акт није у сагласности са покрајинским прописом.

Члан 94.

Кад министарство надлежно за послове локалне самоуправе, односно надлежни орган територијалне аутономије сматра да општи акт органа јединице локалне самоуправе није у сагласности са њеним статутом, указаће на то скупштини јединице локалне самоуправе ради предузимања одговарајућих мера.

Ако скупштина јединице локалне самоуправе не поступи по предлозима органа из става 1. овог члана, министарство надлежно за послове локалне самоуправе покренуће поступак пред Врховним судом Србије и истовремено ће предложити Влади да обустави од извршења акт из става 1. овог члана, до одлуке Врховног суда Србије.

Члан 95.

Ако нађе да појединачни акт органа, односно службе јединице локалне самоуправе, против кога није обезбеђена судска заштита, није у сагласности са законом или другим прописом, односно с одлуком или другим општим актом јединице локалне самоуправе, министарство надлежно за послове локалне самоуправе, односно надлежни орган територијалне аутономије предложиће скупштини јединице локалне самоуправе да такав акт укине или поништи.

Ако скупштина не поступи у року од месец дана по предлозима органа из става 1. овог члана, министарство надлежно за послове локалне самоуправе укинуће или поништити акт из става 1. овог члана.

Члан 96.

Скупштина јединице локалне самоуправе може се распустили ако:

- 1) скупштина не заседа дуже од три месеца;
- 2) ако не изабере председника општине и општинско веће, у року од месец дана од дана конституисања скупштине општине или од дана њиховог разрешења, односно подношења оставке;
- 3) не донесе статут или буџет у року утврђеном законом.
- 4) на гласању по опозиву градоначелника већина бирача која је гласала гласа против опозива када је он покренут на предлог скупштине.

Члан 97.

Одлуку о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове локалне самоуправе, односно надлежног органа територијалне аутономије.

Председник Народне скупштине расписује изборе за одборнике у року од два месеца од ступања на снагу одлуке о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе.

Мандат одборника изабраних на изборима из става 2. овог члана, траје четири године.

До конституисања скупштине и избора извршних органа јединице локалне самоуправе, текуће и неодложне послове из надлежности скупштине и извршних органа јединице локалне самоуправе, обавља привремени орган јединице локалне самоуправе који чине председник и четири члана.

Привремени орган јединице локалне самоуправе образује Влада.

Влада доноси посебно решење о именовању председника и чланова привременог органа, водећи рачуна о политичком и националном саставу распуштене скупштине јединице локалне самоуправе.

Члан 98.

Ако се у јединици локалне самоуправе не спроведу избори за одборнике или ако се после спроведених избора не конституише скупштина у складу са овим законом у року од два месеца од објављивања резултата избора, Влада именује привремени орган из члана 86. став 4. овог закона који обавља текуће и неодложне послове из надлежности скупштине и извршних органа јединице локалне самоуправе.

Председник Народне скупштине је дужан да одлуку о расписивању нових избора за скупштину јединице локалне самоуправе донесе у року од месец дана, од дана кад је требало спровести изборе, односно конституисати скупштину јединице локалне самоуправе.

Мандат одборника изабраних на изборима из става 2. овог члана, траје до истека мандата одборника скупштина јединица локалне самоуправе изабраних на редовним изборима.

VI. САРАДЊА И УДРУЖИВАЊЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 99.

Јединица локалне самоуправе, њени органи и службе, као и предузећа, установе и друге организације чији је оснивач, остварују сарадњу и удружују се са другим јединицама локалне самоуправе и њеним органима и службама у областима од заједничког интереса и ради њиховог остваривања могу удруживати средства и образовати заједничке органе, предузећа, установе и друге организације и установе, у складу са законом и статутом.

Јединице локалне самоуправе могу остваривати сарадњу у областима од заједничког интереса са одговарајућим територијалним заједницама и јединицама локалне самоуправе у другим државама, у оквиру спољне политике Републике Србије, уз поштовање територијалног јединства и правног поретка Републике Србије, у складу с Уставом и законом.

Члан 100.

Ради унапређења развоја локалне самоуправе, њене заштите и остваривања заједничких интереса, јединице локалне самоуправе могу оснивати своје асоцијације.

Асоцијације јединица локалне самоуправе заступају интересе свог чланства пред државним органима, а посебно у поступку доношења закона и других аката од значаја за заштиту, унапређење и финансирање локалне самоуправе, као и других прописа од значаја за остваривање послова јединице локалне самоуправе.

На оснивање и рад асоцијација јединица локалне самоуправе примењују се одредбе закона којим се уређује оснивање и рад удружења.

VII. СИМБОЛИ И НАЗИВИ ДЕЛОВА НАСЕЉЕНИХ МЕСТА У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 101.

Јединица локалне самоуправе самостално у складу са овим законом утврђује своје симболе (грб и заставу), и њихову употребу.

Члан 102.

Симболи јединице локалне самоуправе могу се истицати само уз државне симболе.

У службеним просторијама органа јединице локалне самоуправе истичу се само државни симболи, симболи националних мањина чији је језик на територији јединице локалне самоуправе у службеној употреби као и симболи јединице локалне самоуправе.

Истицање симбола аутономне покрајине уз симболе јединица локалне самоуправе у аутономној покрајини, као и истицање симбола аутономне покрајине у службеним просторијама органа јединица локалне самоуправе у аутономној покрајини, врши се у складу са прописом који је утврдила аутономна покрајина.

Члан 103.

Симболи јединица локалне самоуправе морају се међусобно разликовати.

Садржина одредби статута јединице локалне самоуправе или других њених аката о симболима јединице локалне самоуправе мора одговарати историјским и стварним чињеницама и овим одредбама се не смеју вређати општи и државни интереси, национална и верска осећања и јавни морал.

Члан 104.

Скупштина јединице локалне самоуправе утврђује празнике и одлучује о називима улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места на својој територији, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове локалне самоуправе.

Ако је на подручју јединице локалне самоуправе језик националне мањине у службеној употреби, у поступку промене назива улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места, прибавиће се мишљење националног савета.

Члан 105.

Ако садржина одредби предлога статута јединице локалне самоуправе или других аката о празницима и називима делова насељених места не одговара историјским или стварним чињеницама, ако се њима повређују општи и државни интереси, национална и верска осећања или вређа јавни морал, министарство надлежно за послове локалне самоуправе одбиће, у року од 60 дана од дана пријема предлога статута или другог акта, давање сагласности на те одредбе.

Ако се министарство надлежно за послове локалне самоуправе не изјасни у року из става 1. овог члана, сматраће се да је дата сагласност.

VIII. ЗАШТИТА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 106.

Орган одређен статутом јединице локалне самоуправе може да покрене поступак за оцену уставности или законитости закона и другог општег акта Републике Србије или аутономне покрајине којим се повређује право на локалну самоуправу.

Члан 107.

Орган одређен статутом јединице локалне самоуправе има право жалбе Уставном суду ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа јединице локалне самоуправе онемогућава вршење надлежности јединице локалне самоуправе.

Члан 108.

У јединици локалне самоуправе може се установити заштитник грађана који је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката јединице локалне самоуправе.

Две или више јединица локалне самоуправе могу донети одлуку о установљавању заједничког заштитника грађана.

Надлежност и овлашћења, начин поступања и избора и престанка дужности заштитника грађана уређује се статутом и другим општим актом.

Члан 109.

У национално мешовитим јединицама локалне самоуправе оснива се савет за међунационалне односе, као самостално радно тело, које чине представници српског народа и националних мањина, у складу са овим законом и статутом.

Национално мешовитим јединицама локалне самоуправе, у смислу овог закона, сматрају се јединице локалне самоуправе у којима припадници једне националне мањине чине више од 5% од укупног броја становника или свих националних мањина чине више од 10% од укупног броја становника према последњем попису становништва у Републици Србији.

Представнике у савету за међунационалне односе могу имати припадници српског народа и националних мањина са више од 1% учешћа у укупном становништву јединице локалне самоуправе.

Савет разматра питања остваривања, заштите и унапређивања националне равноправности, у складу са законом и статутом.

Делокруг, састав, избор чланова и начин рада савета за међунационалне односе уређује се одлуком скупштине јединице локалне самоуправе, која се доноси већином гласова од укупног броја одборника у складу са статутом.

Начин предлагања и избора чланова савета за међунационалне односе треба да обезбеди равномерну заступљеност представника српског народа и националних мањина, с тим да нити српски народ, нити једна национална мањина не може имати већину чланова савета.

У случају националних мањина које имају своје изабране националне савете, представници националних мањина у савету се бирају на предлог националног савета.

Одлуке савета за међунационалне односе доносе се консензусом чланова савета.

Савет о својим ставовима и предлозима обавештава скупштину јединице локалне самоуправе која је дужна да се о њима изјасни на првој наредној седници, а најкасније у року од 30 дана.

Скупштина и извршни органи јединице локалне самоуправе су дужни да предлоге свих одлука који се тичу националне равноправности претходно доставе на мишљење савету.

Савет за међунационалне односе има право да пред Уставним судом покрене поступак за оцену уставности и законитости одлуке или другог општег акта скупштине јединице локалне самоуправе ако сматра да су њиме непосредно повређена права припадника српског народа и националних мањина представљених у савету за међунационалне односе и право да под истим условима пред Врховним касационим судом покрене поступак за оцену сагласности одлуке или другог општег акта скупштине јединице локалне самоуправе са статутом.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС,“ број 129/07).

Члан 111.

Новоизабрана скупштина јединице локалне самоуправе ускладиће свој статут са одредбама овог закона најкасније у року од 90 дана од дана свог конституисања.

Члан 112.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење предложеног закона садржан је у одредби члана 97. тачка 3. Устава Републике Србије којом је, између осталог, утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује систем локалне самоуправе; и одредбама члана 191. ст. 4. и 5. Устава којима се прописује да скупштина општине одлучује о избору извршних органа општине у складу са законом и статутом и да се избор извршних органа уређује законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Устав Републике Србије утврђује право грађана на локалну самоуправу, које остварују непосредно или преко својих слободно изабраних представника (члан 180. ст.1 и 2. Устава). Одборници се бирају на период од четири године на непосредним изборима тајним гласањем, у складу са законом (члан 180. став 3. Устава).

Из изложеног произлази да је Устав законодавцу препустио да уреди изборни систем који ће у највећој могућој мери омогућити грађанима да у скупштинама у својим јединицама локалне самоуправе буду репрезентовани на онај начин који ће допринети остваривању њихових потреба и интереса и бољем и квалитетнијем животу у локалној заједници.

Важећи Закон о локалној самоуправи донет 2007. године предвиђа избор градоначелника у скупштинама општина, из реда одборника, чиме се онемогућава да грађани суштински утичу на избор градоначелника, будући да је након завршетка избора, кандидата за градоначелника одређивала странка или коалиција која има већину у скупштини града, потпуно слободно и без консултације бирачког тела. Карактеристика овог система је, дакле, да у њему грађани могу слободно да гласају за одборнике, али не могу и да бирају градоначелника. Тиме се, у великој мери, угрожава уставни принцип непосредности избора. То је даље теоретски омогућавало да за градоначелнике буду изабрани одборници који, реално, нису имали значајнију подршку бирачког тела.

Због свега наведеног, сада се предлаже решење које предвиђа директан избор градоначелника од стране грађана, у складу са предложеним Законом о локалним изборима, док се избор председника општина задржава онако како то предвиђа закон из 2007. године. Разлог за ово разликовање начина избора градоначелника и председника општина произилази из чињенице да Устав Републике Србије у члану 191. став 4. експлицитно одрђује да се скупштина општине бира извршне органе општине, што онемогућава директан избор председника општине, који је извршни орган. Таква одредба, међутим, не постоји када је у питању избор градоначелника, и оставља се могућност да се избор градоначелника уреди законом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У глави I. Предлога закона (чл. 1. - 15.) прописано је да се овим законом уређују јединице локалне самоуправе, критеријуми за њихово оснивање, надлежности, органи, надзор над њиховим актима и радом, заштита локалне самоуправе и друга питања од значаја за остваривање права и дужности јединица локалне самоуправе. Посебно се уређује поверавање послова

јединици локалне самоуправе од стране Републике или аутономне покрајине, дефинишу се односи државних органа и органа територијалне аутономије са органима јединице локалне самоуправе и дефинише се да је највиши акт јединице локалне самоуправе статут. Ближе је описан начин на који јединице локалне самоуправе могу остваривати сарадњу и учлањивати се у удружења, начин утврђивања симбола и празника јединице локалне самоуправе, као и финансирање локалне самоуправе.

У глави II. Предлога закона (чл. 16. - 77.) утврђује се начин оснивања и територија јединице локалне самоуправе, правни статус као и органи јединице локалне самоуправе. У делу који говори о органима јединице локалне самоуправе налази се и највећа измена у односу на важећи закон о локалној самоуправи, с обзиром на то да предлагач сматра да директан избор градоначелника повлачи за собом и последице у виду повећања надлежности директно изабраног градоначелника у односу на председника општине који се и даље бира из реда одборника.

Надлежности скупштине општине, број одборника, права и обавезе одборника не разликују се од претходног предлога. Закон предвиђа да скупштина општине бира председника општине из реда одборника, а затим, на предлог председника општине, и заменика председника општине и чланове општинског већа. Исто тако, надлежност општинског већа и председника општине остају непромењене у односу на важећи закон из 2007. године. Начин постављења, функционисања, надлежност и рад општинске управе исто тако није мењан у односу на закон из 2007.

У делу који се бави органима града, највећа новина је то што се избор градоначелника више не обавља у складу са овим законом него са законом о локалним изборима, који предвиђа директан избор градоначелника од стране грађана. У складу са тим, надлежности скупштине града умањене су у односу на надлежности скупштине општине у делу који се односи на избор градоначелника и чланове градског већа. Скупштина, међутим, и даље задржава надлежност избора заменика градоначелника, који је представник представничког тела у градском већу.

Исто тако, надлежности директно изабраног градоначелника веће су у односу на надлежности председника општине изабраног у скупштини општине, а надлежности градског већа умањене су у односу на надлежности општинског већа, с обзиром на то да градоначелник располаже неким надлежностима које у општини има општинско веће.

Највећа новина када су у питању надлежности градоначелника је постављање чланова градског већа, осим заменика градоначелника ког бира скупштина. Осим тога, остале новине у надлежностима градоначелника у односу на председника општине су предлажење буџета скупштини града, предлагање одлука и других аката скупштине, као и начина решавања питања о којима одлучује скупштина града; старање о извршењу поверених послова из оквира права и дужности Републике или аутономне покрајине, постављање и разрешавање начелника градске управе, односно начелника управе за поједине послове. У складу са тим, надлежности градског већа су умањене за две надлежности.

У глави III. Предлога закона (чл. 78. - 82.) дефинисани су облици непосредног учешћа грађана у остваривању локалне самоуправе (грађанска иницијатива, збор грађана и референдум) као и начин њиховог остваривања.

У глави IV. Предлога закона (чл. 83. - 88.) уређује се оснивање односно образовање и укидање месних заједница и других облика месне самоуправе, као и извори из којих се обезбеђују средства за рад месне заједнице.

У глави V. Предлога закона (чл. 89. - 98.) уређују се односи органа републике, територијалне аутономије и органа јединице органа самоуправе, ради остваривања њихових права и дужности а у складу с Уставом, законом и другим прописом, затим овлашћења Владе и надлежног министарства када општи акт јединице локалне самоуправе није сагласан са Уставом и законом. Дефинишу се разлози распуштања скупштине јединице локалне самоуправе, рок расписивања избора као и образовање привременог органа јединице привремене самоуправе.

У глави VI. Предлога закона (чл. 99. и 100.) уређује се сарадња и удруживање јединица локалне самоуправе у Републици Србији и у другим државама као и оснивање асоцијације јединица локалне самоуправе.

У глави VII. Предлога закона (чл. 101. - 105.) утврђују се симболи и њихова употреба као и називи улица, тргова, градских четврти и других делова насељених места на својој територији.

У глави VIII. Предлога закона (чл. 106. - 109.) уређује се заштита локалне самоуправе тако да орган одређен статутом јединице локалне самоуправе може да покрене поступак за оцену уставности и законитости закона или другог општег акта Републике Србије или аутономне покрајине којим се повређује право на локалну самоуправу као и право жалбе Уставном суду ако се онемогући вршење надлежности јединице локалне самоуправе. Може се установити заштитник грађана који је овлашћен да контролише поштовање права грађана да утврђује повреде учињене актима радњама или нечињењем органа управе и јавних служби. Затим се утврђује оснивање савета за међунационалне односе у национално мешовитим јединицама локалне самоуправе, његов делокруг, састав, избор чланова и начин рада савета.

У глави IX. Предлога закона (чл. 110. – 112.) уређене су прелазне и завршне одредбе, тако да важећи закон престаје да важи, затим да новоизабрана скупштина јединице локалне самоуправе усклади свој статут са одредбама овог закона, као и да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку се предлаже из разлога да би се избегле штетне последице по рад органа и организација локалне самоуправе и њихових надлежности које су у служби свакодневних потреба грађана.